

SPIS TREŚCI

Wstęp..... 9

Część pierwsza

MAŁŻEŃSTWO I RODZINA: WYMIAR INDYWIDUALNY I SPOŁECZNY

Rozdział I. Małżeństwo - u podstaw rodziny 13

1.Elementy konstytutywne i cechy społeczne małżeństwa 13

2.Zachowania kulturowe i formy prawne prowadzące do małżeństwa
.....16

3.Czynniki osobowościowe określające funkcjonowanie małżeństwa
.....21

Rozdział II. Rodzina - wymiar instytucjonalny i grupowy
..... 27

1.Rodzina grupą i instytucją społeczną 27

a. Definicja rodziny jako grupy pierwotnej 28

b. Instytucjonalny wymiar rodziny 29

c. Rodzina wspólnotą i zrzeszeniem 31

2. Struktura i funkcje rodziny 33

a. Analiza pojęciowa i kryteria podziałów 33

b. Funkcje rodziny 36

Rozdział III. Teoretyczne interpretacje fenomenu małżeństwa i rodziny..... 44

1.Dziewiętnastowieczne teorie filozoficzne i ich ideologiczna
służebność.....45

a Kierunek heglowsko-marksowski 45

b. Tradycjonalizm i pozytywizm 48

c. Kierunek anarchistyczny - u podłoża feminizmu 52

2. Teorie ewolucjonistyczne i ich krytyka 54

a. Fazy rozwojowe małżeństwa i rodziny w ujęciu ewolucjonistów
.....54

b. Krytyka koncepcji ewolucjonistycznych 58

3. Teorie współczesne 61

a. Strukturalizm C. Lévi-Straussa i G. Tillion 61

b.T. Parsonsa teoria rodziny „nuklearnej” 64

Część druga

MAŁŻEŃSTWO I RODZINA W RÓŻNYCH KULTURACH Rozdział IV. Formy
życia małżeńsko-rodzinnego w kulturach przed- i poza-
chrześcijańskich...67

1 Małżeństwo i rodzina w kulturze chińskiej 67

a. Tradycyjna wielka rodzina.. 67

b. Proces unowocześniania rodziny tradycyjnej 70

2. Patriarchalny system rodzinny w Kraju Wschodzącego Słońca
72

a. Rodzina szeroką grupą pokrewieństwa 72

b. Patrylineat i patriarchat

3 Małżeństwo i rodzina w społeczeństwie kastowym Indii 77

a Małżeństwo drogą do szczęścia pozaziemskiego 77

b.Familiocentryzm zasada życia członków rodziny 78

c.Wpływy islamu - indywidualizacja jednostki w rodzinie
79

d Proces „europeizacji” i „unowocześniania” rodziny 80

4. Rodzina w świecie arabskim j j j

a. Cechy rodziny arabskiej przed muzułmańskiej	
b. Wpływ islamu...	83
c. Cechy rodziny muzułmańskiej	83
d. Współczesne przemiany tradycyjnej rodziny muzułmańskiej	86
5. Małżeństwo i rodzina u Izraelitów	- 87
a. Wpływy pogańskiego świata obszaru „żyznego półksiężyca”	87
b. Objawienie biblijne	88
c. Trzy etapy rozwojowe wzoru życia małżeńsko-rodzinnego	89
6. Struktura małżeństwa i rodziny w kulturze grecko-rzymskiej	
a. Zróżnicowanie strukturalne rodziny w starożytnej Grecji	92
b. Rzymska familia - klasyczny typ rodziny patriarchalnej	
c. Schyłek rzymskiej rodziny - uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne	96
Rozdział V. Małżeństwo i rodzina w kulturze chrześcijańskiej	97
1. Miejsce rodziny w strukturze chrześcijańskiego społeczeństwa okresu średniowiecza i czasów nowożytnych	97
2. Koncepcja małżeństwa i rodziny w doktrynie chrześcijańskiej	101
a. Katolicki model małżeństwa i rodziny - geneza i rozwój	101
b. Małżeństwo i rodzina w doktrynie prawosławnej	108
3. Rodzina chrześcijańska - jej funkcjonowanie przez wieki	113
a. Podstawy prawnomoralne	
b. Wymiar instytucjonalny „rodziny chrześcijańskiej”	116
c. Rodzina domowym kościołem	117
d. Rodzinna socjalizacja religijna	118
Rozdział VI. Sekularyzacja małżeństwa i rodziny jako instytucji religijnej	121
1. Uwarunkowania kulturowe	121
2. Sekularystyczne ideologie	124
a. Protestantyzm - podważenie religijnego wymiaru małżeństwa	124
b. Prawna laicyzacja instytucji małżeństwa	128
3. Laicki model małżeństwa i rodziny	130
a. Wymiar teoretyczno-ideologiczny	130
b. Podłoże praktycznej realizacji	137
Część trzecia RODZINA W PROCESIE PRZEMIAN	
Rozdział VII. Przemiany rodziny w społeczeństwie industrialnym i ich teoretyczne interpretacje	141
1. Przemiany rodziny pochodną przeobrażeń w makrostrukturach społecznych	141
2. Zmiany funkcji rodziny na tle procesów specjalizacji	144
3. Przeobrażenia w demograficznej strukturze rodziny	151
a. Problem tzw. rodziny nuklearnej	151
b. Malejąca dzietność rodziny	157
4. Przemiany w wewnętrznej strukturze rodziny	161
a. Zmieniająca się rola małżonków i słabnąca więź małżeńska	161

b. Rosnąca pozycja dziecka w rodzinie i społeczeństwie	165
c. Indywidualizacja rodziny i autonomizacja jednostki w rodzinie.....	167
d. Internalizacja wartości rodzinnych	170
Rozdział VIII. Małżeństwo i rodzina w Polsce - sytuacja i kierunek przeobrażeń*	175
1. Znamienne cechy rodziny tradycyjnej	175
2. Czynniki wyznaczające kierunek przeobrażeń rodziny współczesnej.....	179
3. Małżeństwo i rodzina w strukturze społeczno-prawnej i społecznej świadomości	181
a. Społeczna ranga małżeństwa i rodziny	181
b. Przemiany w poglądach na charakter związku małżeńskiego	185
c. Podważenie trwałości małżeństwa	188
4. Zmieniająca się struktura demograficzna rodziny	194
a. Wzory i modele dzietności	194
b. Stosunek do poczętego życia	199
5. W domu i w pracy, utrwalony model kobiety zamężnej	202
a. Praca zawodowa drogą społecznego ..spełniania się" kobiety	202
b. Praca zawodowa a rodzina	205
6. Położenie materialne rodziny	208
7. Nowa pozycja dziecka w rodzinie	213
Uogólnienia i wnioski	214
Rozdział IX. Socjologiczne badania nad rodziną. Ogólna charakterystyka....	217
Literatura.....	225